

כתר אור עליון

העלון מוקדש לע"נ אורית בת טובה ע"ה

פרשת שמיני

כג' ניסן תשפ"ג

פרשת השבוע

הגאון הרב זמיר כהן שליט"א

זמני השבת

הדלקת נרות-18:47

צאת שבת - 19:48

רבינו תם-20:22

פירטו את כל מיני הדגים שהיו מוכרים למדע בזמן כתיבת הספר, ומציינים כי ישנם כ-400 מיני דגים שהתגלו, בשנת תש"ע (2010 לסה"נ) פורסמו תוצאותיו של סקר תת-ימי מקיף שנמשך עשר שנים, בעלות של 650 מיליון דולר. בסקר זה, הגדול בהיסטוריה, השתתפו 700,2 מדענים מ-670 מכוני מחקר ברחבי העולם, שיצאו ב-540 משלחות כדי לגלות דגים ויצורי ים שעד היום לא היו מוכרים למדע. עם סיומו של המחקר הענק, פרסם איאן פוינר, החוקר האוסטרלי שעמד בראש ועדת ההיגוי של המחקר, את תוצאותיו: המדע מכיר כיום 764,16 מיני דגים! בעקבות הסקר המקיף, פנה אחד מרודפי התורה לכל מכוני המחקר המרכזיים בעולם, וביקש לברר האם ישנו דג או יצור ימי שיש לו קשקשת ואין לו סנפיר. בתחילה הוא יצא בקול תרועה רמה שנמצא יצור אחד כזה בכל העולם, אך התאכזב מאד כאשר התברר שגם יצור ימי זה הוא בעל סנפיר אחד, מלבד העובדה שקשקשיו אינם נקלפים אלא רק שעור דמוי קשקשים... נמצא שגם אינו בעל קשקשים (ראה על כך בהרחבה בספרנו "המהפך 4" פרק הכרת כל יצורי המים בעולם). נמצא אדם זה בא לקלל ונמצא מברך... בחיפושו המעמיק רק הוכיח שדבר אלוקינו יקום לעולם, והוסיף הוכחה לרשימת ההוכחות שתורה מן השמים. ומכאן מוסר השכל לכל אדם מבקש אמת, שלא יתרגש ולא יתפעל מדיוברים העולים מפעם לפעם בהקשרים מדעיים כביכול, שהנה נמצאו ממצאים מדעיים הסותרים את התורה, שהרי אין ספור דיוברים כאלה נאמרו בעבר, ועם הזמן הוכח שמשא אמת ותורתו אמת, ורק שהנתונים שהתגלו לא הוצגו או לא פורשו נכון. מה אומלל הוא האדם שהתפתה לטענות הבל ואיבד את עולמו הרוחני, הוא ודורותיו הבאים, ומה גדול וחכם וחזק הוא האדם שעמד איתן מול כל רוחות הזמן שנשבו מולו בסערה, ונצמד באש ובמים לתורת הבורא, עד אשר בחלוף השנים נחשפה האמת אשר תואמת לחלוטין את הכתוב בתורה. שבת שלום.

בפרשת השבוע מציינת התורה את סימני הדגים המותרים באכילה, ככתוב: "אֵת זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּמַּיִם, כָּל אֲשֶׁר לוֹ סַנְפִיר וְקַשְׁקֶשֶׁת". וקיבלנו בתורה שבעל פה נדה ר' ט' כלל גדול הנוגע לכל יצורי המים בעולם: "כל שיש לו קשקשת, יש לו סנפיר, ויש שיש לו סנפיר, ואין לו קשקשת". כלומר, נותן התורה מכריז ומגלה חוק טבע אשר הוטבע על ידו בבריאה: כל דג או יצור מים אחר, אם יש לו קשקשת, אזי בהכרח ימצא בו סנפיר. אבל הימצאות סנפיר אינה מחייבת בהכרח הימצאות קשקשת. חשיפת חוק זואולוגי זה בתורה, נועדה לשם השלכה ההלכתית החשובה העולה ממנה: יהודי הנקלע לאזור של גויים באחד המקומות בעולם, ומבקש לרכוש לעצמו דג כשר כדי לבשלו למוצו, אך אינו מוצא בחנות הדגים המקומית דג שלם, אלא רק חלקי דגים אשר לא ניתן לזהות על פי צורתם באיזה דגים מדובר, ואם אמנם דגים כשרים הם. והנה רואה הוא לפניו חלקי דגים אשר עורם מכוסה קשקשים. הדין הוא שחלקי הדגים הללו מותרים באכילה על אף שאינו מוצא בהם גם לא סנפיר אחד! ואלו לא לחשוש שמא לא היו לדג זה סנפירים בהיותו שלם, שהרי בורא כל היצורים הודיע בתורתו שלא ברא בשום מקום בעולם יצור ימי שיש לו קשקשים ואין לו סנפירים. לא במימי הנהרות שבאפריקה, לא במימי הים התיכון, לא במימי הים הארקטי ואף לא במצולות העמוקים ביותר של האוקיינוסים. לעומת זאת, חלקי דג שנמצאו בהם סנפירים אסורים באכילה, כל עוד לא מצאנו בהם קשקשים. משום שיצור ימי בעל סנפירים, אינו בהכרח בעל קשקשים. עתה נתבונן. אפילו בזמננו, לאחר גילוי וחקר מאות ואלפי זנים לא נודעים של דגים ושאר יצורי המים, האם יש מדען בתחום האיכטילוגיה (חקר יצורי הים), בעל שם עולמי ככל שיהיה, אשר יעז להרשות לעצמו להכריז משפט זה: "כל שיש לו קשקשת, יש לו סנפיר, ויש שיש לו סנפיר ואין לו קשקשת?" הרי הוא בוודאי יחוש, ובצדק מבחינתו, שמא בכל זאת יימצא בעתיד הקרוב או הרחוק יצור ימי יוצא דופן אשר יפריך את דבריו! והנה, בעוד שבשנת תמ"ו (1886 לסה"נ), כתבו שני החוקרים ג'ון ריי ופרנסיס וילובי ספר בשם "ההיסטוריה של הדגים", ובו

אשת חיל

מתוך החוברת כשרות המטבח

הלכות מליחה

טעם מליחת הבשר

והו סדר מליחת הבשר:

שריית הבשר

נהגו להחמיר ולשרות את הבשר כולו חצי שעה במים, כדי לרכך את הבשר שיהיה נוח וקל לפליטת הדם ממנו. ומכל מקום בשעת הדחק או בערב שבת שהזמן מצומצם, יש להסתפק בהדחה בלבד ללא שריה במים. (רנח)

ילקוט יוסף

סימן רמד - מלאכות שהעכו"ם עושה לישראל

מספרי מרן הראשל"צ הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א

מותר ליהודי למסור את רכבו בערב-שבת לתיקון במוסך של גוי שכל פועליו גויים, על מנת לקבלו ביום ראשון בבוקר כשהוא מתוקן, ובתנאי שקצב לו סכום תשלום מסוים עבור עבודתו, וגם יש שהות מספקת ביד הגוי לבצע את התיקונים בערב שבת או במוצאי שבת, ואז אפילו אם הגוי מבצע את התיקונים בעצם יום השבת מותר, והאיל ואינו אומר לגוי לעבוד בשבת, אלא הגוי עושה כן על דעת עצמו. ואם מסר את הרכב לתיקון כשהזמן היה מצומצם, ואין שהות מספקת בידי הנכרי לבצע כל התיקונים ברכב, אלא אם כן יעבוד בעצם יום השבת, לכתחלה אין לעשות כן, שהרי זה כאומר לו בפירוש שיעבוד עבדו בשבת. ומכל מקום במקום צורך יש להקל בזה, גם אם ישלים את התיקונים בשבת. ואפילו אם המוסך של הנכרי נמצא באזור שגרים בו יהודים, וידוע שיש היכר בין מכוניות של יהודים ובין מכוניות של נכריים, בכל זאת אין לחוש למראית העין שיחשדו שהנכרי הוא שכיר יום של היהודי, כיון שהדבר ידוע לכל שהדבר נעשה בקבלנות. ואחינו האשכנזים מחמירים בזה. [שבת א' עמוד כא].

ההקדשה המרכזית
לרמז: מור"ר הרב דוד שלום [בצ"ר] בן ויקטוריה, הרבנית צביה חנה בת הרבנית אביגיל, יוסף עזריאל בן חיה מיכל, שגיא בן סיגילת לויט, יניב בן אהובה, אריה בן שמוחה, יידידה בן אביטל. יהודה יצחק בן איריס. מרים בת אסתר, אברהם אלברט בן בלינה, משה בן בלינה, הרב בנימין דב בן סימה רחל. יצחק חיים בן אידה. שלמה בן רחל, הדסה בת דקלה, רבקה בת אלטו. שירה בת אביגיל אלה. שלו בן רויטל. בניה שראל בן אביבה | **ולהבדיל לע"נ:** אשר מסעוד בן עזיהו. הרב אורי זוהר בן גולדה זצוק"ל שם טוב ציון בן אסתר. אסתר ויכבד בת ריזל ברכה, ר' חיים זאב בן עופרה יעל ז"ל.

אליבא דהילכתא

הרה"ג בנימין חותה שליט"א

שאלה: אדם שיש לו ברכב דלקן מהעבודה (דלק אוטומט על חשבון העבודה) האם מותר ליתן רכבו לחבר או לקרוב שיעשה נסיעה עם דלק זה?

תשובה: אם בעל הבית גילה דעתו שאינו מסכים שהרכב יעבור לשום אדם אסור בכל מצב. ואם לא גילה דעתו יש לנהוג בזה כפי שהיה עושה ברכב שלו הפרטי שבדרך כלל נסיעה קצרה נהוג ליתן בלי לדרוש דלק וכן המקבל בדרך כלל לא משלם עבור דלק מועט אבל נסיעה ארוכה בינעיי רונית הרי בדרך כלל הדלק על חשבון הנוסע וגם אם בעל הרכב נותן מיכל מלא ואומר למקבל שהדלק על חשבון הרי בדרך כלל הנוסע תמיד יתן הדלק מעצמו ואף בזה יש לנהוג כן והדלק חייב להיות שלא על חשבון בעל הבית של העסק.

ביאורים: נלענ"ד כיון שדלקן הניתן לעובד אינו ללא הגבלה אלא כפי השערת המעסיק עבור הנסיעות לעבודה והמתלחה ולכן אם מעביר רכבו לאחר לנסיעה קצרה מידי פעם אין חשש בזה אבל אם נותן לו הרכב לנסיעה ארוכה שאז חוסך הרבה כסף, בזה יאמר לו שימלא דלק מכספו במיכל הרכב. וראיה לכך שכל אדם שנותן רכב לידיד לנסיעה קצרה אינו מבקש תשלום אבל לנסיעה ארוכה כל אדם משלם על הטנק דלק והמעסיק נותן רכב על דעת שימוש נורמלי והסכים עימי הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג שליט"א וכל זה כשאין גילוי דעת מהמעסיק שאינו מסכים להעביר לאחר אבל אם אומר בפירוש שאינו מסכים שיעבירו הרכב לאדם אחר ודאי שאסור לעשות כן.

אתחיל אתה

שנים אוחזים בפחית

"משקה אשר ישנה" (ויקרא י"א, ל"ד)

המכונה ולהוציא לעצמם את הפחית, ולבעל המכונה אין שום שליטה על כך, ממילא מסתבר שהוא לוקח בחשבון מראש שאם יכניסו כסף למכונה וישקחו ללחץ על הכפתור, אזי הפחית שעומדת לצאת אבודה ממנו, והוא מפקיר אותה לכל מי שיקחנה (ראה ב"מ כ"ב: "הני תמרי ד'יקא").

ב) ובאשר לנכוח בין יעקב ומאיר - הנה שנינו (בגטין נ"ט:), שאם עני עלה על ראש עץ וית של הפקר, וחתך זיתים באמצעות כלי, והזיתים נפלו לארץ, מבלי שהעני נטלם בידו ועשה בהם קנין, אזי אם בא אדם אחר ולקח את הזיתים לעצמו - הרי הוא עבר על גזל מדברי חכמים! ובאר הרא"ש (קדושין ג' ב'), שלפי שטרך בהם העני להפלים לארץ, וסמכה דעתו לטל אותם לעצמו, לכן אף שגזל לא החיל בהם קנין, אסרו חכמים מפני "דרכי שלום" להקדים ולטל את הזיתים, אלא יש להניחם עבור זה שטרך לזכות בהם.

הרי לנו, שאסרו חכמים על האדם לטל לעצמו חפץ של הפקר, כאשר אדם אחר כבר עשה בו מעשה על מנת להביאו אליו ולקוות בו. והנה מקום לטען שגם בענייננו הרי יעקב עשה פעולה כדי להוציא את המשקה מהמכונה ולהביאו אליו, ואם נן אסור לאחזרים להקדימו ולקוות בפחית. אלא, שיש לחלק בין דין "עני המנקה" לדוננו, שכן שם היתה לעני טרחה מרבה בחתוך הזיתים, ואילו כאן מדובר בלחיצת כפתור בעלמא (ראה ריטב"א קדושין נ"ט). ולכן למעשה נראה שמאיר זכה בפחית. אכן, מצד ההנהגה הישרה ראי שיתנה ליעקב, מפני שסמכה דעתו לזכות בה, וכבר נקט בפעולה כדי לקרבה אליו (ראה שו"ע הרב הל' הפקר ס"י).

לסכום: מן הדין זכה מאיר בפחית, אך ראוי לו לתנה ליעקב.

מעשה שהיה בשני בחורים, יעקב ומאיר, שעמדו ושתחו כרחוב בסמוך למכונת שתיה. לפתע הבחין יעקב, כי בצג שעל המכונה כתוב שהכנסו לחוכה חמשה שקלים... כפי הנראה מישהו הכניס קדם לכן חמשה שקלים למכונה, ושכח ללחץ על לחצן המשקה... וכן, יעקב שלח את ידו ולחץ על אחד הלחצנים, ואכן יצאה פחית שתיה.

אלא, שבהבזק של רגע, מאיר, שעמד בסמוך לאשנב שדרכו יוצאות הפחיות, שלח את ידו בנריחות, ונטל את הפחית שצאה מן המכונה. יעקב הושיט את ידו לעבר מאיר ואמר: "תודה שהוצאת עבורי את המשקה...". אך תגובת מאיר הותירה אותו המום: "ידיי הקרו, את הפחית נטלתי עבור עצמי! אותו משלם אלמוני התקאש ממנה, והאתה טרם עשית בה מעשה קנין, וממילא זכיתי בה מן ההפקרה!"

יעקב התרעם: "הלא אני לחצתי על המכונה, ורק בזכותי יצאה הפחיתו", אך מאיר לא השתקע והמשיך לטען שהוא זכה בפחית.

לפתע מגיע חבר שלישי, יהודה, וטען בפני השניים: "כדמני שהפחית אינה שייכת לאיש מכם, אלא לבעל המכונה, כי הכסף ששילם במכונה נחשב להפקרה, מכיון שבעליו התקאש ממנו, וממילא זכה בו בעל המכונה בקנין חצר, כך שקעת אין שום רשות להוציא מהמכונה פחית ללא תשלום, כי היא שייכת למעשה לבעל המכונה!..."

השוכה עם מי הצדקה?

א) ראשית כל נדון בטענתו של יהודה - האם הפחית שייכת לבעל המכונה ויש להשיבה לידו, או לשלם לו את מחירה? ובכן, נראה שהיות והמכונה נמצאת במקום הומה-אדם, וככל רגע העוברים ושבים עשויים ללחץ על כפתור

צ'יפס בטטה הוא דוגמא מושלמת למאכל שהוא גם סיבה וגם תוצאה (כן, גם שוקולד פרה).

מוכרים אצלנו גמרות בקבא בתרא, במחיר מציעא, לא תאמינו בקמא.

לא משנה כמה אני אוכל, תמיד יהיה לי מקום לקינוח. קינוח לא מגיע לבטן, הוא מגיע ללב.

ידידת הקרב,
בואי ונבטריס אינן לאוסף מרתק של 40 יום
לימוד הלכה יומי - רק 5 דקות בנושא הצניעות
מפי הרבנית רות שמש תליט"א
03-6171121
אח"כ לרקיש לזכירת 1-1 אלבכ 2

כאשר אדם לא מרוצה, ה' אומר: "אתה לא מרוצה? בוא וניקח לך את מה שיש לך, כדי שתבין שהיית צריך לשמוח".
כאשר אדם שמח, ה' אומר: "אתה שמח? בוא וניתן לך עוד דברים טובים, שיהיה לך אפשרות להמשיך ולהגיד תודה רבה, עד בלי די."

בואי תתחברי לקו הישועות (הלכות צניעות וסיפור ישועות)
3 דקות ביום מצילות חיים ותראי ישועות בכל התחומים
מספר הקו 073-383-4050 # 5 תא 2448